

Kripto Varlık Düzenlemesi, Yapay Zekâ Kanun Teklifi ve Dijital Telif Görüşmeleri

2 Temmuz 2024

Tüm dünyada dijital dönüşüm rüzgarları eserken bu rüzgârın çok hızlı esmesi sonucunda oluşabilecek yıkımları önlemek amacıyla gerek Avrupa Birliği'nde gerekse diğer ülkelerde regülatif çalışmalar yoğun bir şekilde devam ediyor.

Ülkemiz de dünyadaki bu regülasyon eğilimini yakından takip ediyor.

Nitekim geçtiğimiz hafta gündemi oldukça meşgul eden gelişmeler yaşandı. Bu gelişmeleri sizler için aşağıda kısaca derledik.

A. Kripto Varlıklar Kanuni Bir Zemine Kavuştu

Kripto varlıklar, dünya genelinde uzun süredir heyecan yaratsa da kanuni düzenlemelerden yoksun olduğundan bu varlıklara olan güvenin bir türlü tam olarak sağlanamamasına neden oluyordu. Özellikle de kripto varlıkların hukuki niteliğinin ne olduğu konusu hukuk çevrelerince bolca tartışılıyordu. Kanuni bir düzenlemeye sahip olmayan kripto varlıkların hukuki niteliğinin tam olarak belirlenememesi ise bu varlıklardan doğabilecek uyuşmazlıklarda nasıl hareket edileceği konusundaki belirsizliğin sürmesine neden oluyordu.

Türkiye, kripto varlıkların yasal çerçevesini belirlemek amacıyla önemli bir adım attı ve Sermaye Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ("**Kanun Değişikliği**"), 2 Temmuz 2024 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi. Kanun Değişikliği'nin tam metnine [bu linkten](#) erişebilirsiniz.

Genel olarak kripto varlık aracı kurumlarına yönelik kapsamlı düzenlemeleri içeren Kanun Değişikliği'nden öne çıkanlar ise şunlar:

- Yeni Tanımlar ve Kavramlar:** Kanun Değişikliği'nde cüzdân, kripto varlık, kripto varlık hizmet sağlayıcı, kripto varlık saklama hizmeti, platform ifadelerinin tanımlarına yer verildi. Böylece bu kavramlar artık hukuki bir tanıma kavuşmuş oldu.
- Kripto Varlık Hizmet Sağlayıcılara İzin Zorunluluğu:** Kripto varlık hizmet sağlayıcılarının¹ kurulmadan ve faaliyetlerine başlamadan önce Sermaye Piyasası Kurulu'ndan ("**SPK**") izin almaları gerekecek. Ayrıca, bilgi sistemleri ve teknolojik altyapıları konusunda Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu'nun ("**TÜBİTAK**") belirleyeceği kriterlere uygunluk aranacak. İzin almaksızın faaliyet yürüttüğü tespit edilen gerçek kişiler ve tüzel kişilerin yetkilileri için hapis cezası ve idari para cezası öngörülmüştür.
- Vergi Düzenlemesi:** Kanun Değişikliği'nde yatırımcılardan vergi alınmasına dair bir düzenleme yer almıyor ancak Türkiye'de hizmet sunacak platformların² her yıl bir önceki

¹ Tanımı için bkz. Kanun Değişikliği m. 1: Platformlar, kripto varlık saklama hizmeti sağlayan kuruluşlar ve bu Kanuna dayanılarak yapılacak düzenlemelerde kripto varlıkların ilk satış ya da dağıtımını dahil olmak üzere kripto varlıklarla ilgili olarak hizmet sağlamak üzere belirlenmiş diğer kuruluşlar.

² Tanımı için bkz. Kanun Değişikliği m. 1: Kripto varlık alım satım, ilk satış ya da dağıtım, takas, transfer, bunların gerektirdiği saklama ve belirlenebilecek diğer işlemlerin bir veya daha fazlasının gerçekleştirildiği kuruluşlar.

yıllık faiz gelirleri hariç tüm gelirlerinin %1'i SPK'ya, %1'i ise TÜBİTAK bütçesine ilgili yılın Mayıs ayı sonuna kadar gelir olarak kaydedilmesi söz konusu.

- **Sermaye Piyasası Araçlarının (Hisse Senedi, Bono, Tahvil vb.) Kripto Varlık Olarak İhracı:** SPK, sermaye piyasası araçlarının kripto varlık olarak ihraç edilebilmesinde yetkili olacak.
- **Kripto Varlık Hizmet Sağlayıcıları ve Müşterileri Arasındaki İlişkiler:** Müşterilere ait kripto varlıklar, kripto varlık hizmet sağlayıcıların malvarlığından ayrı olacak. Böylece kripto varlık hizmet sağlayıcılarının borçları nedeniyle müşterilerin nakit ve kripto varlıkları haczedilemeyecek.
- **Kripto Varlık Platformlarının Piyasa Bozucu Eylemlere Yönelik Yükümlülükleri:** Platformlar, piyasa bozucu nitelikte eylem ve işlemleri tespit ederek gerekli tedbirleri almak ve bunları rapora bağlayarak SPK'ya bildirmekle yükümlü olacak.
- **Mali ve Bilgi Sistemleri Denetimleri:** Kripto varlık hizmet sağlayıcılarının mali denetimleri ve bilgi sistemleri denetimleri SPK tarafından belirlenen bağımsız denetim kuruluşlarına yapılacaktır.
- **Yurt Dışı Kripto Varlık Hizmet Sağlayıcıları:** Yurt dışında yerleşik platformların; (i) Türkiye'de iş yeri açması, (ii) Türkçe internet sitesi oluşturması veya (iii) Kripto varlık hizmetlerine ilişkin tanıtım ve pazarlama faaliyetlerinde bulunması durumlarından herhangi birinin varlığı halinde, bu faaliyetlerin Türkiye'de yerleşik kişilere yönelik olduğu kabul edilecek. Bu platformlar SPK'dan lisans almazlarsa, bu durum izinsiz kripto varlık hizmet sağlayıcılığı olarak değerlendirilecek.
- **Zimmet Suçu:** Kripto varlık hizmet sağlayıcılarının yönetim kurulu başkan ve üyeleri ile diğer mensupları, zimmet suçu faili olarak değerlendirilebilecekler.
- **Kripto Para ATM'leri:** Müşterilerin kripto varlıklarını nakde veya kripto varlığa çevirebildikleri ATM'ler, faaliyetlerini kanunun yürürlüğe girdiği tarihi takip eden üç ay içinde sonlandırılacak. Aksi halde, bu ATM'ler yetkili idareler tarafından kapatılacak.

Bu düzenlemelerle Türkiye'nin kripto varlık ekosisteminin daha güvenli ve düzenli bir yapıya kavuşması hedefleniyor. Yatırımcıları korumayı ve sektördeki yenilikleri teşvik etmeyi amaçlayan bu Kanun Değişikliği, kripto varlık aracı kurumlarının mevzuata uyum konusunda yardım almalarını önemli bir gereklilik haline getiriyor.

B. TBMM Dijital Mecralar Komisyonu'nda Google'ın Katılımı ile "Dijital Telif" Konusu Görüldü

2019 yılında Avrupa Birliği'nde yürürlüğe giren "Dijital Tek Pazarda Telif Hakları Direktifi" ile basın kuruluşlarının yayınlarının korunması, internet platformları tarafından elde edilen kârlar ile içerik üreticilerinin elde ettikleri arasındaki farkın azaltılması, bu iki grup arasındaki iş birliğinin artırılması amaçlanmıştır. Böylece görsel-işitsel içerik ve müzik üreticilerine daha iyi ücretlendirme ve kontrol imkânı sağlanırken, çevrim içi platformların da kullanıcılar tarafından yüklenen içeriğin lisanslanmasından sorumlu tutulması hedeflendi. Google da Direktif sonrasında Avrupa Birliği ülkelerindeki medya kuruluşlarıyla anlaşmalar imzalayarak telif hakkı ödemeyi kabul etmişti.

Avrupa Birliği'nde hayata geçen bu düzenlemeler sonrasında Türkiye de benzer bir düzenleme yapma amacıyla yola çıkmış gibi görünüyor. Nitekim geçtiğimiz günlerde TBMM Dijital Mecralar Komisyonu'nda ("**Komisyon**"), Google Reklamcılık ve Pazarlama Limited Őirketi'nin katılımı ile "dijital telif" konulu bir görüşme gerçekleştirildi.

Görüşmede Komisyon Başkanı, bir yanda emekle üretilen içeriğin korunmasının önemine, diğer yanda ise bu içeriğin izinsiz kullanımı ve yaygınlaştırılmasının reklam gelirleri başta olmak üzere kurumların gelirlerini azalttığına ve ciddi bir problem yarattığına dikkat çekti. Ayrıca, Avrupa normlarında olduğu gibi haberlerin telif hakkı kapsamında korunması gerektiği ve Google ile diğer arama motorlarıyla bu konuda anlaşma zemini sağlanmasının, dolayısıyla tüm paydaşları dinleyerek emeğin karşılığının bulunmasının önemine vurgu yaptı.

Google yetkilileri de hazır buldukları toplantıda faaliyet gösterilen tüm ülkelerde yasalara uyduklarını ve haber içerik üreticileriyle iş birliği yaparak kapsamlı zmler sunmaya hazır olduklarını dile getirdi.

Önümüzdeki günler bu alanda yeni gelişmelere sahne olacak gibi görünüyor. Bu tür bir düzenlemeye hazır olmak adına Őimdiden hazırlıklara başlamakta fayda var.

C. Türkiye'nin İlk Yapay Zekâ Kanun Teklifi TBMM'ye Sunuldu

Yapay zekanın hukuki olarak düzenlenmesi, dünya genelinde en çok dikkat çeken ve üzerinde tartışılan konulardan bir tanesi. Yapay zekâ nasıl düzenlenmeli konusu henüz tatmin edici bir Şekilde cevabını bulmuş sayılmasa da Türkiye'de de yapay zekâ alanında bir adım atıldı ve bir milletvekili tarafından 25 Haziran 2024 tarihinde Yapay Zekâ Kanun Teklifi ("**Kanun Teklifi**") TBMM'ye sunuldu. Her ne kadar Kanun Teklifi uzmanlar tarafından tatmin edici bulunmamış ve çeşitli yönlerden eleştirilmiş olsa da bu alanda ilk taslak olması nedeniyle önemini koruyor.

Kanun Teklifi ile yapay zekâ teknolojilerinin güvenli, etik ve adil bir Şekilde kullanılmasını sağlamak ve kullanımına yönelik düzenleyici bir ereve oluşturmak hedefleniyor.

Kanun Teklifi metninin tam haline [bu linkten](#) erişebilirsiniz.

Saygılarımızla,

Bora Yazıcıoğlu
bora@yazicioglulegal.com

Barış Aslan
baris@yazicioglulegal.com

Dilara Utku
dilara@yazicioglulegal.com

Kaan Tamer
kaan@yazicioglulegal.com

Bu bilgi notu hukuki görüş niteliğinde değildir. Sadece bilgi amaçlı hazırlanmış ve gönderilmiştir. Konuyla ilgili hukuki görüş almak isterseniz bizimle iletişime geçmenizi rica ederiz.